

A TANÁCS 2014/912/KKBP HATÁROZATA**(2014. december 15.)****a Száhil övben a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres tiltott kereskedelme kockázatának csökkentését célzó fizikai biztonsági és készletkezelési tevékenységek támogatásáról**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 26. cikke (2) bekezdésére és 31. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

- (1) Az Európai Tanács a 2005. december 15–16-i ülésén elfogadta a kézilőfegyverek és könnyűfegyverek, valamint azok lőszerének tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégiát. Ebben a stratégiában az Európai Tanács elismeri, hogy amennyiben a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszeres nagy készletekben állnak rendelkezésre, akkor e fegyverek könnyen hozzáférhetővé válnak a polgári személyek, bűnözők, terroristák és harcoló felek számára egyaránt, és ezért hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a hagyományos fegyverek illegális kínálata és kereslete kérdésének kezelése érdekében megelőző intézkedéseket fogantossítsanak. A stratégia szerint Afrika az a kontinens, amelyet a leginkább sújt a kézi- és könnyűfegyverek destabilizáló beáramlása által súlyosbított belső konfliktusok hatása.
- (2) A Tanács 2011. március 21-én jóváhagyta a Száhil öv biztonságával és fejlesztésével kapcsolatos európai uniós stratégiát, amely integrált keretet biztosít a Száhil övben folytatott uniós tevékenységekhez. A stratégia négy cselekvési irányából egy a kapacitások erősítését célozza a biztonsági, a bűnüldözési és a jogállamisági ágazatban a régióban, hogy hatékonyabb és célirányosabb küzdelmet lehessen folytatni a fegyveres harcok fenyegetése, a terrorizmus és a szervezett bűnözés ellen, és hogy ezeket a jó kormányzást célzó intézkedésekhez lehessen kapcsolni.
- (3) 2006. június 14-én a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közösségének (ECOWAS) tagállamai Abujában, Nigériában elfogadták a kézi- és könnyűfegyverekről, az azokhoz szükséges lőszeresről és egyéb kapcsolódó anyagokról szóló ECOWAS egyezményt, amely 2009. szeptember 29-én lépett hatályba. 2010. április 30-án a Közép-afrikai Államok Gazdasági Közösségének (ECCAS) tagállamai és a Ruandai Köztársaság Kinshasában, a Ruandai Köztársaságban közép-afrikai egyezményt fogadtak el a kézi- és könnyűfegyverek, az azokhoz szükséges lőszeres és olyan alkatrészek és alkotóelemeik ellenőrzéséről, amelyek felhasználhatók ezek gyártásához, javításához vagy összeszereléséhez. Az aláíró államok mindkét egyezményben kötelezettséget vállaltak – többek között – arra, hogy megte- szik a szükséges intézkedéseket nemzeti kézi- és könnyűfegyver-állományuk védelme, valamint a megfelelő előírásokkal és eljárásokkal összhangban álló, biztonságos és hatékony kezelése és tárolása érdekében.
- (4) Burkina Faso, Mali és Nigéria ratifikálta a Fegyverkereskedelmi Szerződést, csakúgy mint a 23 tagállam, Csád, Mauritánia és Niger pedig aláírta azt. A Fegyverkereskedelmi Szerződés 16. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy Jelen Szerződés végrehajtása során minden Részes Államnak jogában áll segítséget kérni, beleértve a jogi és jogalkotási segítséget, az intézményi kapacitásépítést, továbbá a műszaki, materiális vagy pénzügyi segítséget. Az ilyen segítségnyújtás magában foglalhatja a készletkezelést, a leszerelési, demobilizációs és reintegrációs programokat, a jogalkotási modelleket és a hatékony végrehajtási gyakorlatot. Minden Részes Állam, melynek módjában áll, felkérés esetén segítséget nyújt.
- (5) Burkina Faso, Mali, Mauritánia és Nigéria részes állama a nemzetközi szervezett bűnözés elleni ENSZ-egye- zményhez csatolt, a lőfegyverek, alkatrészek és alkotóelemeik, valamint a lőfegyverekhez szükséges lőszeres tiltott gyártásáról és kereskedelméről szóló jegyzőkönyvnek (a továbbiakban: a lőfegyverekről szóló jegyzőkönyv).
- (6) Az ENSZ minden tagállama elkötelezett a kézi – és könnyűfegyverek tiltott kereskedelme minden aspektusának megakadályozását, leküzdését és felszámolását célzó ENSZ cselekvési program (a továbbiakban: ENSZ cselekvési program), valamint az államok számára a tiltott kézi- és könnyűfegyverek kellő időben történő és megbízható azonosítását és nyomon követését lehetővé tevő nemzetközi egyezmény tényleges végrehajtása iránt.
- (7) A részes államoknak az ENSZ cselekvési program végrehajtásának vizsgálatát célzó ötödik kétévenkénti találkozója (New York, 2014. június 16–20.) során az ENSZ minden tagállama ismételten hangsúlyozta, hogy a kézi- és könnyűfegyverek állományainak megfelelő kezelése – különösen konfliktus- és konfliktust követő helyzetekben – alapvető fontosságú a balesetek megelőzés szempontjából, illetve hogy csökkenjen annak kockázata, hogy

ezekkel a fegyverekkel tiltott kereskedelmet folytatnak, és azok illegális fegyveres csoportok, terroristák és egyéb jogosulatlan felhasználók kezébe jutnak. Az ENSZ tagállamai sürgették a készletkezelési és fizikai biztonsági kérdésekkel kapcsolatos nemzetközi és regionális együttműködés és segítségnyújtás megerősítését, és vállalták, hogy – amennyiben lehetséges – felhasználják a műszaki fejlődés eredményeit a készletkezelés – többek között a fizikai biztonsági intézkedések – erősítésére.

- (8) A 2011. februári líbiai népfelkelés és az azt követő fegyveres konfliktus, valamint a 2012-ben Maliban kialakult politikai és biztonsági válság rávilágított arra, hogy nem állami szereplők – köztük terroristák – miként férhetnek hozzá kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszer nem megfelelően biztosított és kezelt állami tulajdonú készleteihez, hogy azokat a béke és a biztonság aláásására használják fel. Mivel a Száhil övben – beleértve Nigéria északi részét is – fokozódott a nem állami szereplők tevékenysége, kiemelt jelentőséget nyert a fegyverek és a lőszerbiztonságának javítása a Száhil övi államokban.
- (9) Az Egyesült Nemzetek Afrikai Regionális Béke- és Lefegyverzési Központja (UNREC) – amely az Egyesült Nemzetek Leszerelési Ügyek Hivatalának (UNODA) része – hosszú múltra visszatekintő tapasztalatokkal rendelkezik a Száhil övi államok és civil társadalmuk támogatásában a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó nemzetközi és regionális eszközök végrehajtása terén, összhangban az ENSZ Közgyűlésétől kapott megbízatásával (40/151 G. sz. határozat, 1985. december 16.).
- (10) 2013 óta az ENSZ többdimenziós integrált stabilizációs missziója Maliban (MINUSMA) segíti a mali hatóságokat – az ENSZ Aknamentesítési Szolgálatán (UNMAS) keresztül – az aknamentesítésben, valamint a fegyver- és lőszerkezelésben, összhangban az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2100. (2013) és 2164. sz. (2014) határozatával.
- (11) Az Aknamentesítési Tanácsadó Csoport (*Mine Advisory Group* (MAG)) elnevezésű nem kormányzati szervezet a közelmúltban regionális projektet indított, amelynek keretében a hagyományos fegyverekkel és lőszerrel kapcsolatos, sürgős kérdésekkel foglalkozik a Száhil–Maghreb övezet célszásaiban.
- (12) A2011/428/KKBP tanácsi határozat ⁽¹⁾ alapján az Unió finanszírozta – többek között – jelölő berendezések nyújtását bűnüldöző hatóságok számára több nyugat-afrikai államban, illetve finanszírozott a nemzetközi nyomkövetési egyezményrel és a nemzetközi technikai iránymutatásokkal kapcsolatos képzéseket.
- (13) A 2013/320/KKBP tanácsi határozat ⁽²⁾ alapján az Unió támogat olyan intézkedéseket, amelyek célja a líbiai fegyverarzenál megfelelő fizikai biztonságának és készletkezelésének biztosítása annak érdekében, hogy csökkenjen a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszer terjedése által Líbia és szomszédos országai biztonságára jelentett veszély, többek között a Száhil övben.
- (14) A 2013/698/KKBP tanácsi határozat ⁽³⁾ alapján az Unió támogatja a tiltott kézi- és könnyűfegyverekre, más tiltott hagyományos fegyverekre és mindezek lőszereire vonatkozó globális jelentési rendszer („iTrace”) létrehozását, így különösen a konfliktus sújtotta területeken, így Afrikában terjedő kézi- és lőfegyverekkel és az azokhoz tartozó lőszerrel kapcsolatos helyszíni kutatás alapján.
- (15) Az Unió a közös biztonság- és védelempolitikája keretében három cselekvést indított el a Száhil övben: az EUCAP Száhil Nigert (2012. augusztus 8-i kezdettel) a szervezett bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelem támogatására Nigerben; az Európai Unió képzési misszióját Maliban (2013. február 18-i kezdettel), melynek célja, hogy képzésen és tanácsadáson keresztül hozzájáruljon a mali fegyveres erők szerkezetátalakításához és átszervezéséhez; az EUCAP Száhil Malit (2014. április 15-i kezdettel), melynek célja stratégiai tanácsadást és képzést nyújtani a mali belső biztonsági erők részére.
- (16) A stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz keretében az Unió 2011 óta támogatja az ENSZ Kábítószér- és Bűnügyi Hivatala által a lőfegyverekről szóló jegyzőkönyv ratifikálásának és végrehajtásának előmozdítása érdekében tett erőfeszítéseket, így különösen Nyugat-Afrikában. Az Unió ugyanezen eszköz keretében 2010 óta pénzügyi támogatást nyújt az Afrikai Nagy Tavak régiójában, valamint az Afrika szarva és a határos államok területén működő, a kézi- és könnyűfegyverek nairobi székhelyű regionális központja (RECSA) számára.

⁽¹⁾ A Tanács 2011/428/KKBP határozata (2011. július 18.) az ENSZ Leszerelési Ügyek Hivatala által a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének minden formájának megelőzéséről, leküzdéséről és megszüntetéséről szóló ENSZ cselekvési program végrehajtása érdekében végzett tevékenységek támogatásáról (HL L 188., 2011.7.19., 37. o.).

⁽²⁾ A Tanács 2013/320/KKBP határozata (2013. június 24.) a Líbiában és térségében a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszer tiltott kereskedelmének csökkentését célzó fizikai biztonsági és készletkezelési tevékenységek támogatásáról (HL L 173., 2013.6.26., 54. o.).

⁽³⁾ A Tanács 2013/698/KKBP határozata (2013. november 25.) a tiltott kézi- és könnyűfegyverekre, más tiltott hagyományos fegyverekre és mindezek lőszereire vonatkozó, az ilyen fegyverek és lőszer tiltott kereskedelmének csökkentését célzó globális jelentési rendszer támogatásáról (HL L 320., 2013.11.30., 34. o.).

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) Az Unió hozzájárul a Száhlil öv biztonságának és stabilitásának előmozdításához azáltal, hogy támogatja e régió országait az állami tulajdonban lévő kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszer eltérítésének és tiltott kereskedelmének megakadályozásában ezek fizikai biztonságának és készletkezelésének javítása révén.

(2) Az Unió által támogatandó tevékenységek a következő konkrét célokat szolgálják:

- a) a fizikai biztonsággal és készletkezeléssel kapcsolatos eljárások javításához szükséges politikai konszenzus kialakítása, valamint a regionális együttműködés és tudásmegosztás előmozdítása.
- b) a célországok támogatása olyan korszerű jogszabályok, igazgatási eljárások és gyakorlati operatív szabványeljárások kialakításában, amelyek a fizikai biztonsággal és készletkezeléssel kapcsolatos továbbfejlesztett eljárások alapját képezik és amelyek összhangban állnak a legjobb gyakorlaton alapuló nemzetközi előírásokkal.
- c) készletkezelési és biztonsági tevékenységek közvetlen támogatása, többek között tárolólétesítmények helyreállításán, a kézi- és könnyűfegyverek felesleges, elavult vagy tiltott készleteinek megsemmisítésén, valamint új technológiák kísérleti alkalmazásán keresztül.

E tevékenységek részletes leírása a mellékletben található.

2. cikk

(1) E határozat végrehajtásáért az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelője (a továbbiakban: a főképviseelő) felelős.

(2) Az 1. cikk (2) bekezdésében említett tevékenységek technikai végrehajtását az UNODA végzi az UNREC-en keresztül. Az UNODA ezeket a feladatokat a főképviseelő felelőssége mellett végzi. A főképviseelő ebből a célból megkötí a szükséges megállapodásokat az UNODA-val.

3. cikk

(1) Az 1. cikk (2) bekezdésében említett tevékenységek végrehajtására szolgáló pénzügyi referenciaösszeg 3 561 257,06 EUR. A teljes projekt összköltségvetésének becsült összege 4 129 393,06 EUR, amely összeget társfinanszírozás révén kell biztosítani.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott összegből finanszírozott kiadásokat az Unió általános költségvetésére alkalmazandó uniós eljárások és szabályok szerint kell kezelni.

(3) Az (1) bekezdésben említett uniós hozzájárulás megfelelő végrehajtását a Bizottság felügyeli. E célból pénzügyi megállapodást köt az UNODA-val. A megállapodásban szerepelnie kell annak, hogy az UNODA-nak feladata biztosítani az uniós hozzájárulás láthatóságát, annak nagyságával arányos mértékben.

(4) A Bizottság törekszik arra, hogy 2014. december 15-ét követően a lehető leghamarabb sor kerüljön a (3) bekezdésben említett pénzügyi megállapodás megkötésére. Tájékoztatja a Tanácsot és a főképviseelőt a folyamat során felmerülő esetleges nehézségekről, valamint a finanszírozási megállapodás megkötésének időpontjáról, az aláírástól számított két héten belül.

4. cikk

(1) Az UNODA által készítendő rendszeres jelentések alapján a főképviseelő beszámol a Tanácsnak e határozat végrehajtásáról. Ezek a jelentések képezik majd a Tanács általi értékelés alapját.

(2) A Bizottság tájékoztatást nyújt az 1 cikk (2) bekezdésében említett tevékenységek végrehajtásának pénzügyi vonatkozásairól.

5. cikk

- (1) Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.
- (2) Ez a határozat a 3. cikk (3) bekezdésében említett, vonatkozó pénzügyi megállapodás megkötését követően 42 hónappal, vagy amennyiben az elfogadása időpontját követően hat hónap alatt nem kerül sor pénzügyi megállapodás megkötésére, az elfogadása időpontját követően hat hónappal hatályát veszti.

Kelt Brüsszelben, 2014. december 15-én.

a Tanács részéről

az elnök

F. MOGHERINI

MELLÉKLET

A Száhil övben a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres tiltott kereskedelme kockázatának csökkentését célzó fizikai biztonsági és készletkezelési tevékenységek

1. A KKBP-támogatás háttere és indokolása

1.1. Háttér

A hagyományos fegyvereknek és lőszereknek a Száhil övben jelenleg található lerakatai esetében nem alkalmaznak a nemzetközi előírásoknak megfelelő, hatékony fizikai biztonsági és készletkezelési intézkedéseket, ami elismerten komoly kihívást jelent a régió és a régió túl területek békéje és biztonsága szempontjából. A közelmúltban fegyveres nem állami szereplők, köztük terrorista csoportok állami tulajdonú készleteket tulajdonítottak el Líbiában és Maliban. Fennáll a konkrét kockázata annak, hogy hasonló fosztogatásokra kerülhet sor Burkina Faso, Csád, Mauritánia, Niger és Nigéria egyes részein, mivel fegyveres és terrorista csoportok a határokon átnyúlóan folytatják tevékenységüket, és részt vesznek kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmében. A fegyverek és lőszeres nem megfelelő fizikai biztonsága és készletkezelése növeli egyrészt annak a kockázatát, hogy ezek – többek között lopások és rablótámadások révén – a feketepiacra kerüljenek, másrészt annak, hogy a lőszerraktárakban véletlenszerű robbanások következzenek be. Ez a kézi- és könnyűfegyverek destabilizáló hatású felhalmozódásához és kereskedelméhez vezethet, ami nemzeti, regionális és nemzetközi szinten egyaránt kihat a békére és a biztonságra.

Ezt a fenyegetést az Egyesült Nemzeteknek a Száhil övre vonatkozó integrált stratégiája is elismeri, amely szükségesnek tartja a minimálisra csökkenteni annak a kockázatát, hogy kézi- és könnyűfegyverek nem állami szereplők kezébe kerüljenek, mégpedig a meglévő készletek biztonságának növelése, illetve szükség esetén ezek áttelepítése, valamint a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszeres felesleges vagy tiltott készleteinek megsemmisítése révén. Ezt az ENSZ-nek a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmére vonatkozó cselekvési programja és a nemzetközi nyomkövetési egyezmény tényleges végrehajtásával lehet megvalósítani a nemzetközi kézi-fegyver-ellenőrzési normák (*International Small Arms Control Standards (ISACS)*) és a lőszerre vonatkozó nemzetközi iránymutatások (*International Ammunition Technical Guidelines (IATG)*) felhasználásával, melyek kidolgozására az Egyesült Nemzetek keretében került sor.

1.2. Indokolás

A 40/151 G. sz. közgyűlési határozat szerinti megbízatása értelmében az Egyesült Nemzetek Afrikai Regionális Béke- és Lefegyverzési Központja (UNREC) – az Egyesült Nemzetek Leszerelési Ügyek Hivatalának (UNODA) afrikai regionális képviselőjében – egyedülálló helyzetben van ahhoz, hogy segítse és megerősítse a Száhil övi államok kapacitását és képességét ezen előírások és legjobb gyakorlatok tényleges hasznosítására, és ezáltal a kézi- és könnyűfegyverekből és az azokhoz szükséges lőszeresből meglévő készleteik ellenőrzésére annak érdekében, hogy képesek legyenek megakadályozni a kézi- és könnyűfegyverek felhalmozódásából és tiltott kereskedelméből eredő destabilizáló hatást az alrégióban és azon túl.

Az UNREC azt javasolja, hogy a projekt végrehajtására az ENSZ Aknamentesítési Szolgálatával (UNMAS) és az aknákkal foglalkozó tanácsadó csoport (MAG) elnevezésű nem kormányzati szervezettel együttműködésben, valamint a releváns regionális és szubregionális szervezetekkel – például az ECOWAS-szal és az ECCAS-szal – és nem kormányzati szervezetekkel koordinálva kerüljön sor. Az UNMAS – az ENSZ mali országcsoportjával együtt – az ENSZ többdimenziós integrált stabilizációs missziója Maliban (MINUSMA) támogatását célzó olyan tevékenységeket folytat, amelyek az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2100 (2013) sz. határozata keretében az egyik integrált alkotóelemét képezik. A MAG jelenleg egy olyan regionális projektet hajt végre, amelynek keretében a hagyományos fegyverek és az azokhoz szükséges lőszeres biztonságával és készletkezelésével foglalkozik a Száhil–Maghreb régió célszárcaiban. Ezen tevékenységek tapasztalatai alapul fognak szolgálni a projekt tervezéséhez és végrehajtásához. A szinergiák lehetővé fogják tenni nagyobb mértékű általános hatás elérését. A projekt végrehajtását segíti majd az UNODA-n belül rendelkezésre álló szakértelem is, mind az ENSZ központjában, mind a régióban, illetve az ENSZ rendszerében rendelkezésre álló további szakértelem is.

Ezek a tevékenységek az UNREC-vel és a régióban már projekteket végrehajtó egyéb kétoldalú partnerekkel, ENSZ-ügynökségekkel, szubregionális szervezetekkel és nem kormányzati szervezetekkel fennálló szinergiákat egészítik ki és hasznosítanak, illetve azokra épülnek; az említett projekteket közé tartoznak a következők: a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó mali nemzeti bizottság működésének újraindítása és a kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos nemzeti cselekvési terv kidolgozása; a 2011/428/KKBP határozat, amelynek keretében – többek között – jelölő berendezésekkel látják el Burkina Fasót és Nigert; a folyamatban lévő „A lőfegyverek tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelem Afrikában” elnevezésű projekt, amelyet az Európai Bizottság finanszíroz a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz keretében, és amelynek első fázisa (2010–2013) során többek között jelölési tevékenységekre és jelölő berendezések nyújtására került sor – nyilvántartási célokat szolgáló, az adott szükségletekhez igazított szoftver telepítésével együtt – kelet-afrikai országokban, míg a most zajló fázisban (2013–2016) hasonló tevékenységek várhatók más országokban (tájékoztató jelleggel a következőkben: Burundi, Kamerun, Csád, Elefántcsontpart, Egyenlítői-Guinea, Gabon, Ghána, Libéria, Mali, Ruanda, Szomália, Dél-Szudán, Togó, Uganda); az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala által többek között Nyugat-Afrikában (azaz Beninben,

Burkina Fasóban, Gambiában, Ghánában, Maliban, Mauritániában, Szenegálban és Togóban) végrehajtott transzregionális projekt, amelynek finanszírozása szintén a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló európai uniós eszköz keretében történik, és amelynek célja a nemzetközi szervezett bűnözés elleni ENSZ-egyezmény és az ahhoz csatolt, lőfegyverekről szóló jegyzőkönyv ratifikálásának és végrehajtásának előmozdítása, elsősorban a jogszabályok felülvizsgálatának és reformjának támogatásán keresztül; az Unió közös biztonság- és védelempolitikája keretében zajló EUCAP Száhil Niger misszióinak a fegyverkészletek kezelésével kapcsolatos képzési tevékenységei; valamint a NATO támogató ügynöksége által (NATO Support Agency (NSPA)) Mauritániában végrehajtott NATO-projekt.

Ezenkívül az e projekt keretében zajló, a fizikai biztonsággal és a készletkezeléssel kapcsolatos tevékenységek tekintetében – adott esetben – figyelembe kell venni és támogatni kell a kedvezményezett országokban végrehajtott tágabb biztonsági programokat, például a lefegyverzési, leszerelési és reintegrációs (DDR) folyamatot, valamint a biztonsági ágazat reformjával kapcsolatos folyamatokat. A fizikai biztonsággal és a készletkezeléssel kapcsolatos jogszabályi és ágazati keretek felülvizsgálata és az arra vonatkozó további ajánlások, hogy ezek feleljenek meg a fegyverzetellenőrzésre vonatkozó nemzetközi előírásoknak, illetve a fizikai biztonságra és a készletkezelésre vonatkozó nemzeti operatív szabványeljárások kidolgozása minden országban és az alrégióban hozzá fog járulni a biztonsági ágazat reformja érdekében tett erőfeszítésekhez. A projekt keretében zajló tevékenységek – adott esetben – támogathatják a lefegyverzési, leszerelési és reintegrációs erőfeszítéseket is, különösen azokat, amelyek a gyakorlati lefegyverzéshez kapcsolódnak, mivel a fegyverzetellenőrzésre vonatkozó nemzeti operatív szabványeljárások kidolgozása integrálható a DDR-folyamatokba, például a visszaszerzett fegyverek jelölésére és nyilvántartásba vételére vagy megsemmisítésére vonatkozó előírások megállapításával. Annak érdekében, hogy harmonizált eljárások jöjjenek létre, fel kell használni a meglévő gyakorlatokat, melyeket más vonatkozó, uniós finanszírozású projektek is előmozdítanak.

A fegyverzetellenőrzés területén a legjobb gyakorlaton alapuló nemzetközi előírások végrehajtásával ez a projekt segíteni fogja az államokat abban, hogy kialakítsák a fizikai biztonsággal és a készletkezeléssel kapcsolatos nemzeti tevékenységek független polgári felügyeletét. A polgári felügyelet hatékonyabb megszervezésére fog sor kerülni a projekt különböző tevékenységeiben, különösen a konzultációk és a szakmai műhelyek révén.

2. Általános célkitűzések

Az e pontban leírt cselekvés hozzá fog járulni a Száhil öv biztonságának és stabilitásának előmozdításához, és segíteni fogja a Száhil öv hat államát (Burkina Fasót, Csádot, Malit, Mauritániát, Nigert és Nigériát) az állami tulajdonban lévő kézi- és könnyűfegyverek és azokhoz szükséges lőszer eltérítésének és tiltott kereskedelmének megakadályozásában, mégpedig ezek fizikai biztonságának és készletkezelésének javítása révén.

A cselekvés konkrétan a következő célokat szolgálja:

- a) a fizikai biztonsággal és készletkezeléssel kapcsolatos eljárások javításához szükséges politikai konszenzus kialakítása, valamint a regionális együttműködés és tudásmegosztás előmozdítása;
- b) a célországok támogatása olyan korszerű jogszabályok, igazgatási eljárások és gyakorlati operatív szabványeljárások kialakításában, amelyek a fizikai biztonsággal és készletkezeléssel kapcsolatos továbbfejlesztett eljárások alapját képezik és amelyek összhangban állnak a legjobb gyakorlaton alapuló nemzetközi előírásokkal;
- c) a készletkezelési tevékenységek végrehajtásának közvetlen támogatása, többek között tárolólétesítmények helyreállításán, a kézi- és könnyűfegyverek felesleges, elavult vagy tiltott készleteinek megsemmisítésén, valamint új technológiák kísérleti alkalmazásán keresztül.

3. Eredmények

A cselekvés eredményei a következők:

- a) megfelelő jogszabályok és igazgatási előírások a kézi- és könnyűfegyverek fizikai biztonságára és készletkezelésére vonatkozóan;
- b) a kézi- és könnyűfegyverek fizikai biztonságának és készletkezelésének javulása a tárolólétesítmények fejlesztése révén;
- c) a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszer felesleges, elavult vagy tiltott készleteinek megsemmisítése révén az ezek eltérítéséhez és véletlenszerű felrobbanásához kapcsolódó kockázat csökkenése;
- d) a kézi- és könnyűfegyverek jelölésének, nyomon követésének és nyilvántartásának javulása;
- e) a regionális együttműködés és információmegosztás erősödése;

- f) új technológiák alkalmazási lehetőségeinek azonosítása a fizikai biztonság és a készletkezelés területén;
- g) a kedvezményezett országokban a fizikai biztonsággal és a készletkezeléssel kapcsolatos nemzeti kapacitás és szerepvállalás fokozódása;
- h) annak jobb megértése, hogy a fizikai biztonság és a készletkezelés miként járul hozzá a regionális biztonsághoz;
- i) hozzájárulás a regionális destabilizáció kockázatának csökkenéséhez, amely destabilizációnak az oka lehet a kézi- és könnyűfegyverek és azokhoz szükséges lőszer túlzott felhalmozódása vagy nem állami szereplők – köztük terrorista csoportok – kezébe kerülése.

4. A cselekvés leírása

4.1. Konferencia a Wilton Parkban a Száhil övben megvalósuló fizikai biztonságról és készletkezelésről

Célok

Lehetőség teremtése a tapasztalatok megosztására, valamint politikai konszenzus kialakítása a projekt keretében végrehajtandó tevékenységek tekintetében.

Leírás

Konferencia szervezése a Wilton Park és az UNREC által egyrészt annak megvitatása céljából, hogy a nem biztonságban lévő líbiai készletek milyen hatást gyakorolnak a fegyverzet biztonságára a Száhil övben, másrészt olyan stratégiák kidolgozása érdekében, amelyekkel megakadályozható az állami tulajdonú kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszer eltérítése és tiltott kereskedelme, ezek fizikai biztonságának és készletkezelésének javítása révén. A konferencia alkalmat kínál majd annak áttekintésére is, hogy milyen előrelépés történt a Száhil övben a fizikai biztonság és a készletkezelés területén, így különösen a nemzetközi segítségnyújtás összefüggésében, továbbá alkalmat kínál az országok tényleges szükségleteinek megvitatására, a folyamatban lévő cselekvések feltérképezésére és a megoldandó hiányosságok azonosítására. Ezenkívül – a fogadó országokkal egyeztetve – a konferencia keretében fel lehet majd térképezni a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére szolgáló egyéb uniós támogatású eszközökkel fennálló sinergiákat, az iTrace globális nyomonkövetési mechanizmust is beleértve (amelynek finanszírozása a 2013/698/KKBP határozat alapján történik). Részt venni kizárólag meghívásos alapon lehet majd, és a résztvevők a Száhil öv hat állama (Burkina Faso, Csád, Mali, Mauritánia, Niger és Nigéria), valamint Líbia és az egyéb érintett szomszédos országok magas rangú vezetői közül, valamint az ECOWAS, az ECCAS és az Afrikai Unió (AU) képviselői közül kerülnek majd ki.

Eredmény/végrehajtási mutatók

A Wilton Parkban tartandó konferenciára a tervek szerint, az érintett érdekelt felek, köztük a hat célország képviselőinek részvételével kerül majd sor (legfeljebb 40 résztvevő).

4.2. A fizikai biztonsággal és a készletkezeléssel kapcsolatos jogszabályok, igazgatási eljárások és konzultációk felülvizsgálata

4.2.1. Nemzeti konzultációk a fizikai biztonsággal és a készletkezeléssel kapcsolatos eljárásokról és a kísérleti helyszínek meghatározásáról

Célok

- a) Világos kép alkotása az egyes országok és régiók szintjén a fizikai biztonságra és a készletkezelésre vonatkozó jogszabályi és igazgatási keretről.
- b) Azon országok tekintetében, amelyekben nem létezik naprakész szabályozási keret, ajánlások tétele olyan jogszabályokra és eljárásokra, amelyek révén teljesíthetők azok a nemzetközi követelmények, amelyeket jogilag kötelező erejű nemzetközi eszközök (pl. az ENSZ lőfegyverekről szóló jegyzőkönyve, a kézi- és könnyűfegyverekről szóló ECOWAS-egyezmény⁽¹⁾, valamint a kézi- és könnyűfegyverekről Kinshasában elfogadott egyezmény⁽²⁾), a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmére vonatkozó ENSZ cselekvési program, a nemzetközi nyomonkövetési egyezmény, a lőszerre vonatkozó nemzetközi iránymutatások (IATG) és a nemzetközi kézifegyver-ellenőrzési normák (ISACS), valamint más vonatkozó előírások és eszközök körvonalaznak.
- c) Olyan elsődleges tárolólétesítmények azonosítása, amelyek kísérleti helyszíneként szolgálnának, a nemzeti prioritásoknak megfelelően, illetve – adott esetben – az eltérítési és tiltott kereskedési mintákkal kapcsolatban rendelkezésre álló információk figyelembevételével.

⁽¹⁾ Burkina Faso, Mali, Niger és Nigéria az ECOWAS-egyezmény részes államai.

⁽²⁾ Csád 2012. augusztus 8-án ratifikálta a kinshasai egyezményt.

Leírás

Az UNREC a Száhil öv hat államának – nevezetesen Burkina Faso, Csád, Mali, Mauritánia, Niger és Nigéria – nemzeti hatóságaival együttműködve el fogja végezni a fizikai biztonsággal és a készletkezeléssel kapcsolatos minden meglévő jogszabály, valamint igazgatási és operatív szabványeljárás értékelését, a párhuzamos munkavégzés és az átfedések elkerülése érdekében teljes mértékben kihasználva a már rendelkezésre álló értékeléseket, továbbá figyelembe véve a kézi- és könnyűfegyverekre vonatkozó jogszabályok reformjának támogatását célzó, folyamatban lévő regionális és kétoldalú projekteket.

Az UNREC jogi szakértői támogatást fognak nyújtani az érintett minisztériumoknak, jogalkotóknak, valamint magas szintű bűnüldözési és védelmi tisztviselőknek a nemzeti jogszabályok és igazgatási eljárások felülvizsgálata során annak biztosítása érdekében, hogy a nemzetközi jogi kötelezettségek és a nemzetközi műszaki előírások – különösen az ISACS és az IATG – beépüljenek a nemzeti szabályozási keretbe.

A támogatást ezen a területen az országok kérése alapján kell nyújtani, és annak elsősorban a fizikai biztonságra és a készletkezelésre vonatkozó nemzetközi előírások közelítésére kell összpontosulnia, figyelembe véve a fegyvertellenőrzés és a biztonsági ágazat tágabb kérdéseivel kapcsolatban folyamatban lévő, más segítségnyújtási vagy tanácsadási kezdeményezéseket.

Az UNREC nemzeti szakmai műhelyeket fog szervezni a kézi- és könnyűfegyverek biztonságával foglalkozó nemzeti védelmi, bűnüldözési és egyéb polgári hatóságok magas rangú tisztviselői számára. A résztvevők közösen megvitatják majd az értékeléssel kapcsolatos megállapításokat és ajánlásokat, megállapodnak majd különböző meghozandó intézkedésekről, és azonosítanak olyan ajánlásokat, amelyeket jogszabályi módosítások vagy igazgatási határozatok révén lehet teljesíteni.

A nemzeti konzultációk során sor fog kerülni a kísérleti helyszínekként szolgáló kiemelt tárolólétesítmények azonosítására. Ezekből lehet egy-egy minden fővárosban, főbb tartományi csomópontban, vidéki és/vagy határterületen (szárazföldi határ, tengeri vagy légi kikötő), valamint az állami tulajdonú kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszeres főbb szállítási útvonalai mentén. Lehetőség szerint és adott esetben a kiemelt tárolólétesítmények kiválasztásakor figyelembe kell venni az eltérítési és tiltott kereskedési mintákról rendelkezésre álló információkat, hogy kiemelten lehessen kezelni azokat a készleteket, amelyek elismerten hozzájárulnak a régió instabilitásához.

Az UNREC minden országról készít majd egy végleges értékelést, amely részletesen tartalmazza majd a jogszabályokra vonatkozó ajánlásokat és a nemzetközi követelmények teljesítésére szolgáló eljárásokat. Ezek a jelentések magukban foglalják majd a hat célország nemzeti hatóságaitól és más érdekelt feleiktől származó visszajelzéseket.

Eredmény/végrehajtási mutatók

- a) Országokénti jelentések (összesen hat) a fizikai biztonságra és a készletkezelésre vonatkozó, meglévő jogalkotási és igazgatási keretről, beleértve a nemzetközi leszerelési eszközökhöz való közelítésre vonatkozó ajánlásokat is.
- b) Hat – célországoként egy – nemzeti szakmai műhelyre kerül sor.
- c) Legfeljebb tizenhét (országoként három), kísérleti helyszínekként szolgáló tárolólétesítmény azonosítására került sor.

4.2.2. Regionális konzultációk a fizikai biztonságra és a készletkezelésre vonatkozó eljárásokról

Célok

- a) A fizikai biztonságra és a készletkezelésre vonatkozó eljárásokkal kapcsolatos regionális információ- és tapasztalatcseré elősegítése a 4.2.1. pontnak megfelelően végzett nemzeti értékelések alapján.
- b) Az ISACS és az IATG alkalmazásának előmozdítása a nemzeti és a regionális érdekeltek körében.

Leírás

A hat kormány magas rangú képviselőinek részvételével regionális konzultációkra fog sor kerülni annak érdekében, hogy a nemzeti szintű értékelések alapján (4.2.1.pont) meg lehessen osztani a nemzeti eredményekre vonatkozó információkat, a tapasztalatokat és a legjobb gyakorlatokat. Felkérést kapnak majd tapasztalataik megosztására az érintett regionális és szubregionális szervezetek (AU, ECOWAS, ECCAS, RECSA) képviselői, a kézfegyverekkel kapcsolatos koordinációs tevékenységben (CASA) részt vevő ENSZ-ügynökségek, az Unió és az uniós tagállamok érintett szakértői (többek között a közös biztonság- és védelempolitika területén folyó missziók szakértői), valamint a régió kívüli magas rangú szakértők.

Az UNREC jelentést készít a regionális konzultációs találkozók keretében megállapított eredményekről.

Eredmény/végrehajtási mutatók

- a) Sor kerül egy, a fizikai biztonságra és a készletkezelésre vonatkozó eljárásokkal kapcsolatos regionális konzultációra.
- b) Jelentés készül a regionális konzultációs műhelytalálkozókról.

4.3. Fizikai biztonság és készletkezelés

4.3.1. A fizikai biztonság és készletkezelés értékelése a nemzeti hagyományos fegyver-raktárak, valamint a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszer szállítása tekintetében

Célok

- a) A kiválasztott mintalétesítmények részletes és gyakorlati értékelése a jelenlegi gyakorlatoknak, a fizikai biztonság és a feleslegessé vált, az elavult és a tiltott fegyvereknek és lőszernek a meghatározása céljából.
- b) A fizikai biztonságra és a készletkezelésre vonatkozó eljárásokkal kapcsolatos gyakorlati tudás és készségek átadása a legjobb gyakorlaton alapuló nemzetközi előírásoknak megfelelően.

Leírás

A nemzeti konzultációs műhelytalálkozók eredményei alapján, valamint az UNREC koordinációjával, az UNMAS szakértői és a MAG szakértői elvégzik a kiválasztott mintalétesítmények részletes és gyakorlati értékelését, hogy meghatározzák a jelenlegi gyakorlatokat és kérdéses pontokat, és mindehhez az ISACS-normákat és az IATG-iránymutatásokat tekintik alapnak. Emellett a szakértők ezeken a kísérleti telepeken az érvényes nemzeti jogszabályok és eljárások fényében ellenőrzik a meglévő nemzeti gyakorlatokat is, és adott esetben javaslatot tesznek azok felülvizsgálatára is.

Az UNMAS és a MAG szakértői azokban az országokban fognak dolgozni, amelyekben műveleteik folynak. Az UNMAS Maliban fog tevékenykedni az ország vonatkozásában érvényes művelete és megbízása keretében; a MAG pedig Burkina Fasóban, Csádban, Mauritániában, Nigerben és Nigériában fog működni. A műveletekre a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó nemzeti bizottságokkal együttműködve kerül majd sor. E tevékenység keretében elvégzik majd az infrastruktúra megfelelőségének és a fizikai biztonság, a kézi- és könnyűfegyverekből és az azokhoz szükséges lőszerből álló készletek helyzetének és szállításuk jelenlegi gyakorlatának értékelését, továbbá a nemzeti hatóságok támogatásával és beegyezésével azonosítják a hagyományos fegyvereknek és lőszernek a raktárakban lévő, feleslegessé vált, elavult vagy tiltott készleteit. Ezen túlmenően a raktárakban dolgozó személyzet képesítését és kapacitását is értékelni fogják, hogy meghatározzák az esetleges képzési igényeket. Az értékelések során az ISACS értékelő eszközt és a MAG fegyverzeti kockázatértékelő eszközt fogják alkalmazni. Az érintett kedvezményezett állam kérésére a kiválasztott mintalétesítményekben *ad hoc* képzéseket lehet tartani a fizikai biztonság és a készletkezelés tárgyában, így felelve meg a sürgős képzési igényeknek.

A célországokban eltérő a biztonsági helyzet. A fizikai biztonsággal és a készletkezeléssel kapcsolatosan folyó tevékenységek szintje eltér az egyes országokban, mivel függ a rendelkezésre álló nemzeti erőforrásoktól és a nemzetközi donoroktól és partnerektől kapott támogatásoktól. A projekt fizikai biztonsággal és készletkezeléssel kapcsolatos eleme két országban indul, majd több szakaszban áterjed a fennmaradó országokra is, annak érdekében, hogy hasznosítsák a jelenlegi erőfeszítések eredményeit és meghatározzák a legjobb gyakorlatokat.

Eredmény/végrehajtási mutatók

- a) A hat célországban legfeljebb 18 raktártelepet (országoként hármat) látogatnak meg és értékelnek.
- b) Legfeljebb 18 képzést (országoként hármat) rendeznek a mintalétesítményekben a fizikai biztonsággal és a készletkezeléssel kapcsolatos legjobb gyakorlatokon alapuló előírásokról olyan országok számára, amelyek a fizikai biztonság és készletkezelés vonatkozásában kapacitásépítésre tartanak igényt.

4.3.2. A mintalétesítmények helyreállítása és a kézi- és könnyűfegyverek jelölése

Célok

- a) A kísérleti tárolólétesítmények helyreállítása, hogy megfeleljenek az ISACS és az IATG előírásainak és iránymutatásainak, és csökkenjen a fegyverek és a lőszer eltérítésének kockázata.
- b) Kérésre azonnali alacsony költségű és nagyhatású beavatkozások tétele a kísérleti raktárlétesítmények biztosítása céljából (pl. ajtók és zárok felszerelése stb.).

- c) A fegyverek jelölésének és nyilvántartásba vételének előmozdítása a legjobb gyakorlatok alapján, illetve – az átfedéseket elkerülendő – építve a korábbi és jelenlegi segélyprogramok keretében kiépített kapacitásokra.
- d) Segítségnyújtás a nemzeti központi fegyveradatbázisok létrehozásában vagy javításában az UNREC által kifejlesztett meglévő szoftver alkalmazásával és összhangban a vonatkozó nemzetközi leszerelési eszközökben előírt, a legjobb gyakorlatokon alapuló nemzetközi előírásokkal, valamint konzultálva a régió országait e területen segítő érintett szereplőkkel, például az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala (UNODC) hivatallal és a RECSA központtal.

Leírás

Az UNREC-kel együttműködésben az UNMAS és a MAG szakértői szükség esetén azonnal beavatkoznak. E kezdeti intézkedést követően az értékelt raktárakat (fegyver- és lőszerraktárakat) az ISACS és az IATG előírásai szerint helyreállítják, hogy biztosítsák, hogy az állami tulajdonban lévő állományok ne essenek eltérítés, lopás vagy támadások áldozatául. A helyreállításhoz készített terveket és dokumentumokat tovább fogják fejleszteni mintadokumentációként más fegyver- és lőszerraktárak helyreállításához és építéséhez. A beavatkozás mértékét és a helyreállítással vagy építéssel kapcsolatos megfontolásokat minden kísérleti telepen az értékelés eredménye alapján fogják meghatározni.

Az UNREC együtt fog működni a nemzeti hatóságokkal annak érdekében, hogy a raktárakban elhelyezett kézi- és könnyűfegyvereket az ISACS szerint jelöljék és vegyék nyilvántartásba, felhasználva az al régióban meglévő kapacitásokat. Az UNREC olyan pontos és átfogó rendszert fog létrehozni a fegyver- és lőszerraktárak kezelésére, amely megfelel az érintett országok igényeinek, figyelembe veszi a meglévő rendszereket és elejét veszi a jelenlegi erőfeszítések közötti átfedéseknek. Ez a tevékenység lehetővé teszi a hagyományos fegyver- és lőszertípusok megbízható értékelését, nyilvántartásba vételét és átláthatóságát, figyelembe véve a meglévő információtechnológiai infrastruktúrát, biztosítva a kompatibilitást az INTERPOL iARMS-szal, valamint lehetővé téve az országok közötti interoperabilitást. Mindez megkönnyíti majd a határokon átnyúló együttműködést a fegyverek nyomon követése tekintetében, valamint a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének megakadályozását.

A kézi- és könnyűfegyverek jelölése, nyilvántartásba vétele és a készletek kezelése a subregióban a közelmúltban és jelenleg folyó kézi- és könnyűfegyver-jelölési tevékenységek alapján történik majd, amelyek finanszírozására a 2011/428/KKBP határozat és a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló európai uniós eszköz keretében kerül sor. A folyamatban hasznosítani fogják majd az UNREC keretében szerzett azon tapasztalatokat, amelyeket a subregió konfliktust megélt országaiban végzett hasonló tevékenységek során szűrték le.

Eredmény/végrehajtási mutatók

- a) Maximálisan 18 kísérleti helyszín megfelel a fizikai biztonságra és a készletkezelésre vonatkozó, a legjobb gyakorlaton alapuló nemzetközi előírásoknak.
- b) A kísérleti raktártelepeken tartott jelöletlen fegyvereket megjelölik és nyilvántartásba veszik.
- c) Minden ország vonatkozásában adatbázist hoznak létre (illetve a meglévőt javítják), hogy nyilvántartásba vegyék a megjelölt és egyéb fegyvereket.

4.3.3. A felesleges lőszer és kézi- és könnyűfegyverek megsemmisítése

Célok

Hozzájárulás az országban felhalmozódott felesleges, elavult vagy tiltott fegyverek megsemmisítéséhez.

Leírás

Az illetékes nemzeti hatóságok az értékelt raktárakban feleslegnek, elavultnak vagy tiltottnak minősített kézi- és könnyűfegyvereket és az azokhoz szükséges lőszerket az UNREC keretében koordinálva, az UNMAS és a MAG műszaki segítségnyújtásával (azokban az országokban, ahol ezek működnek) megsemmisítik, az ISACS 05.50 és az IATG 10.10. normáknak megfelelően. Az értékelés eredményének függvényében határozzák meg, hogy milyen berendezések szükségesek a megsemmisítéshez, és mennyi fegyvert kell megsemmisíteni.

Eredmény/végrehajtási mutatók

- a) A meghatározott fegyverek megsemmisítése.
- b) A célországok nemzeti hatóságai tájékoztatást kapnak a megsemmisítési technikákkal kapcsolatos gyakorlati ismeretekről.

4.3.4. Új technológiák kísérleti alkalmazása

Célok

Annak felmérése, hogy az új technológiákat hogyan lehet potenciálisan felhasználni arra, hogy a régió igényeinek megfelelően biztonságosan helyezték el a kézi- és könnyűfegyvereket.

Leírás

A fizikai biztonságot és a készletkezelést szolgáló infrastruktúra korlátozottsága miatt az országok rendkívül kiszolgáltatottá válnak a kézi- és könnyűfegyverek eltérítése tekintetében, ha ezeket távoli térségek kis fegyverraktáraiban, többek között ingatag helyzetű határterületeken őrzik, illetve ha szállítják. Rablás, lopás vagy fosztogatás esetén a fegyverek nem állami szereplő kezére jutnak, és így nem megfelelő cél érdekében is hozzáférhetőek és felhasználhatók lesznek, ha nincsenek egyenként ártalmatlanítva.

Új mobil és rugalmas technológiák jelenthetnek megoldást a kézi- és könnyűfegyverek hatékony ártalmatlanítására azokban az esetekben, amikor az eltérítés kockázata a legnagyobb. A technológia megfelelő költséghatékony megoldást jelenthet az olyan tagállamok számára, amelyekben nem található nagy fegyverbiztonsági infrastruktúra.

Az elektronika tovább növelheti a kézfegyverekkel kapcsolatos biztonságot. Jelentősen csökkenthetné a fegyverek eltérítésének kockázatát rablás, lopás és fosztogatás esetén egy olyan rendszer, amely ártalmatlanítja az egyes fegyvereket a biztonságossá tett fegyverraktárból való begyűjtésük helyén, ezt követően a szállítás és az átmeneti raktározás során biztosítja az ártalmatlanságot, amíg a fegyver el nem éri végső célállomását. A szállítás és az átmeneti raktározás során az egyes fegyvereket lezáró vagy hatástalanító elektronikus rendszerekben digitális, rádiófrekvenciás vagy biometrikus kódokat lehetne alkalmazni, és mindez javítaná a leginstabilabb pontokon a fizikai biztonságot és a készletkezelést. A digitális kulcsok a szállítás során nem állnának rendelkezésre, mivel továbbíthatók más kommunikációs módon is a felhatalmazott személyeknek, így e-mail vagy SMS-üzenet útján is. E védelmi eszközökkel megakadályozható lenne, hogy nem felhatalmazott személyzet használhassa a rablás, lopás vagy fosztogatás során az illegális piacra eltérített fegyvereket.

Az UNREC a regionális szervezetekkel és a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó nemzeti bizottságokkal konzultálva, valamint az iparággal együttműködve elvégzi majd a kézi- és könnyűfegyverek ártalmatlanítását lehetővé tévő, a régió igényeinek megfelelő új technológiákban rejlő lehetőségek értékelését. Figyelembe fogják venni a szubregiónbeli szomszédos országokban arra vonatkozóan szerzett tapasztalatokat is, hogy a lefegyverzés, leszerelés és reintegráció (DDR) folyamata során miként alkalmazták az intelligens technológiákat a fegyverek ártalmatlanítására; ilyen tapasztalatot foglal össze például az Elefántcsontpartra vonatkozó esettanulmány.

Az értékelés során meghatározzák azokat a létesítményeket és szállítási útvonalakat Burkina Fasóban és Csádban, ahol az említett technológiákkal kísérleteket lehet folytatni. Maximálisan négy raktárban be fogják vezetni az említett hagyományos fegyver- és lőszerártási és fegyverbiztonsági technológiákat (többek között a szállítás tekintetében).

Az értékelés és a kísérleti tevékenység eredményeire fog épülni az az iránymutató dokumentum, amely vázolja az említett új technológiák esetleges afrikai alkalmazásának hosszú távú ütemtervét, és amelynek tartalmát meg fogják osztani a Száhil öv valamennyi államával, a regionális és szubregionális szervezetekkel, illetve amelyet ismertetni fognak a nemzetközi szakmai konferenciákon és találkozókön.

Eredmény/végrehajtási mutatók

- a) Az új technológiák alkalmazásának értékeléséről szóló jelentés, amely felsorolja a kísérleti jelleggel alkalmazandó technológiákat, a négy kísérleti helyszínt és a szállítási útvonalakat Burkina Fasóban és Csádban.
- b) Új technológiák kísérleti alkalmazása négy helyszínen – kettő Burkina Fasóban, kettő Csádban – és a szállítási útvonalakon.
- c) Jelentés a kísérleti tevékenységek eredményéről.

4.4. Nemzeti normák meghatározása az IATG és az ISACS előírásaival összhangban

Célok

- a) A fegyver- és lőszerkezelés javítása.
- b) A fizikai biztonsággal és a készletkezeléssel kapcsolatos olyan nemzeti operatív szabványeljárások kidolgozása és ellenőrzése, amelyek összhangban állnak a legjobb gyakorlaton alapuló nemzetközi előírásokkal, és így növelik a hagyományos fegyverek és lőszerkezelés felhalmozott készleteinek biztonságosságát és védelmét.

Leírás

Az értékelések és konzultációk eredménye alapján (4.2. pont), valamint a gyakorlati értékelés és helyreállítási munka során leszűrt tapasztalatokra (4.3. pont) építve az UNREC támogatja majd a kedvezményezett országokat abban, hogy elvégezzék a további felülvizsgálatot, és szükség esetén nemzeti kézikönyveket, iránymutatásokat és operatív szabványeljárásokat dolgozzanak ki a fizikai biztonságra és a készletkezelésre vonatkozóan úgy, hogy azok megfeleljenek az ISACS, az IATG, valamint a regionális és szubregionális jogszabályok előírásainak. Az operatív szabványeljárások kiterjednek majd a nemzetközi eszközök alapján fennálló jelentéstételi kötelezettségekre is.

Az UNREC minden országban megrendezi az operatív szabványeljárásokat érvényesítő műhelytalálkozókat – egyet magas szakmai szinten, egyet pedig magas szintű döntéshozatali szinten – azt megelőzően, hogy nemzeti szinten bevezetnék az operatív szabványeljárásokat. A találkozók programjának része lesz az értékelés, amely az egyes országokban már végrehajtott különböző tevékenységeket hivatott felmérni. A bevezetési eljárás részeként sor kerül majd minden egyes érintett országban az oktatók képzését célzó, az új operatív szabványeljárásokat bemutató műhelytalálkozókra is, amelyeket az UNREC és a végrehajtó felek rendeznek majd.

Eredmény/végrehajtási mutatók

- a) Ki vannak dolgozva a fizikai biztonságra és a készletkezelésre vonatkozó operatív szabványeljárások a célországok viszonylatában.
- b) A hat célországban szakmai szintű és magas szintű döntéshozói műhelytalálkozókra kerül sor.
- c) Minden országban megrendeznek egy, az operatív szabványeljárásokról szóló és az oktatók képzését célzó műhelytalálkozót, találkozásként maximálisan 35 résztvevővel.

4.5. Értékelés és a további lépések

4.5.1. Regionális értékelés

Célok

- a) A projektek végrehajtását követően a hatás vagy potenciális hatás elemzése.
- b) A projekt keretében hozott valamennyi intézkedés értékelése; a bevált gyakorlatok, a hiányosságok és a jövőbeli tevékenységi területek meghatározása.

Leírás

A projektidőszak alatt az UNREC rendszeres nyomonkövetési látogatásokat szervez a létesítményekbe. E látogatások lehetővé teszik a használat és a gyakorlat folytonos értékelését és azt, hogy a szakértők állandó jelleggel kapcsolatban álljanak a magas beosztású személyzettel.

A nemzeti értékelések eredményét regionális találkozó keretében vitatják meg, amelyen részt vesznek a Száhil öv hat államának, a donoroknak, a CASA ügynökségeknek, az érintett regionális szervezeteknek (AU, ECOWAS, ECCAS, RECSA) a képviselői, az Unió és tagállamainak érintett szakértői (többek között a közös biztonság- és védelempolitikai missziókból), valamint a civil társadalom képviselői. Meghatározzák azokat a területeket, amelyeken a Száhil öv országai között megvalósulhat a legjobb gyakorlatok cseréje – ideértve a civil felügyelet javítására irányuló kezdeményezéseket is –, továbbá körvonalazzák azokat a módszereket, amelyek elősegítik a jövőben a fizikai biztonság és a készletkezelés tekintetében a határokon átnyúló együttműködést.

Eredmény/végrehajtási mutatók

- a) A projektszemélyzet más tevékenységek keretében tett országlátogatásai és missziói során értékelési és nyomonkövetési intézkedésekre kerül sor.
- b) Hathavonta nyomonkövetési missziókra kerül sor.
- c) A projekt eredményeivel foglalkozó regionális találkozóra kerül sor.

4.5.2. Zárójelentés

Célok

- a) A projekt végrehajtását követően a hatás vagy potenciális hatás elemzése, valamint az érdekeltek és a nemzeti hatóságok visszajelzéseinek beépítése a munkába.
- b) A projekt keretében hozott valamennyi intézkedés értékelése; a bevált gyakorlatok, a hiányosságok és a jövőbeli tevékenységek meghatározása.

Leírás

Az UNREC zárójelentést készít, amely tartalmaz egy vezetői összefoglalót, egy összeállítást a nemzeti és regionális műhelytalálkozók eredményeiről, a nemzeti jogszabályokról, az adminisztratív eljárásokról, az operatív szabvány-eljárásokról, valamint a fegyver- és lőszerkészletek kezelését elősegítő új technológiákkal kapcsolatos kísérleti tevékenység eredményeiről. Ezen túlmenően magában foglal a fegyver- és lőszerraktárak helyreállításához és építéséhez felhasználható mintaterveket és -dokumentumokat is.

Eredmény/végrehajtási mutatók

Elkészítik és körbeküldik a zárójelentést.

5. Időtartam

A projektek végrehajtásának becsült teljes időtartama 36 hónap.

6. Kedvezményezettek

A projekt közvetlen kedvezményezettjei a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzéséért és a fizikai biztonság és a készletkezelés kérdéséért felelős Burkina Fasó-i, csádi, mali, mauritániai, nigéri és nigériai nemzeti intézmények, például a védelmi és biztonsági minisztériumok, valamint a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó nemzeti bizottságok.

A közvetett kedvezményezettek közé tartozik a Száhil öv hat államának civil lakossága, a szomszédos államok és lakosságuk, az AU, az afrikai szubregionális szervezetek, valamint minden olyan állam, amely hasznosítja majd az e projektből leszűrt tanulságokat.

7. Végrehajtó szerv

Az UNODA a regionális leszerelési központjának, az UNREC-nek a segítségével és a következőkkel együttműködve fogja végrehajtani a tevékenységeket:

- a) a nemzeti kapcsolattartó pontok és a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó Burkina Fasó-i, csádi, mali, mauritániai, nigéri és nigériai nemzeti bizottságok.
- b) DPKO/UNMAS,
- c) a MAG,
- d) az ISACS ügynökségközi támogató egysége,
- e) a Wilton Park Konferenciaközpont.

E fellépés végrehajtása tekintetében az UNODA-t terheli a végső felelősség a Bizottság felé.

8. Partnerségek és szinergiák

A projekt végrehajtása során az UNREC találkozókat szervez a Száhil öv hat államában található uniós küldöttségekkel és a tagállamok nagykövetségeivel, és rendszeresen tájékoztatja őket a projekt keretében az egyes országokban folyó tevékenységekről. Az Unió küldöttségei és a tagállamok képviselői előzetesen tájékoztatást kapnak a projekt keretében folyó tevékenységekről (például a műhelytalálkozókról), és ezekre részvételi meghívást is kapnak. Az UNREC ezen túlmenően konzultál és adott esetben együttműködik az EUCAP Száhil Nigerral és az EUCAP Száhil Malival, az EU közös biztonság- és védelempolitikai misszióival.

Emellett az UNREC koordinációt folytat más partnerekkel a tevékenységek közötti átfedések elkerülése, valamint a projekt célkitűzéseinek elérését elősegítő együttműködés és kiegészítő jelleg lehetséges területeinek meghatározása érdekében. E partnerek közé tartozik többek között: az AU, egyes afrikai regionális szervezetek (például az ECOWAS, az ECCAS és a RECSA), a NATO, az ENSZ országcsoportok, az UNODC, a biztonság területén működő műszaki és pénzügyi partnerek, nemzetközi NGO-k (köztük a Small Arms Survey kutatócsoport, a Handicap International szervezet, a kézi- és könnyűfegyverekkel foglalkozó parlamenti fórum, „Parlamenti képviselők a világméretű fellépésért” (Parliamentarians for Global Action), a Kézifegyverekkel és Lőszerrel Foglalkozó Nemzetközi Csoport (MSAG) és az iparág képviselői.

Végezetül az UNREC és a többi végrehajtó partner konzultál majd azokkal a szervezetekkel, amelyek bekapcsolódtak az eltérítéssel és a tiltott kereskedelemmel kapcsolatos nyomozásokba – többek között úgy, hogy a Száhil övben felkutatják és nyomon követik a tiltott kézi- és könnyűfegyvereket és az azokhoz szükséges lőszerkeket –, ideértve az ENSZ fegyverembargók ellenőrzésével megbízott szakértői bizottságainak szakértőit is, valamint az ENSZ béketámogató műveleteivel, a Small Arms Survey csoporttal és a Conflict Armament Research társasággal (a 2013/698/KKBP határozat keretében támogatott „iTrace” globális jelentési rendszer) összeköttetésben álló szakértőket. Az UNREC emellett ösztönzi majd a kedvezményezett országok érintett hatóságait arra is, hogy aknázzák ki az Interpolnak az EU által finanszírozott tiltottfegyver-nyilvántartását és visszakövetési rendszerét („iARMS”).

9. Végrehajtó ügynökség: a választás indokolása

Az UNODA központi szerepet játszik a hagyományos fegyverek – így a kézi- és könnyűfegyverek – területére vonatkozó leszerelési törekvések előmozdításában. Kulcsszerepe van a többoldalú tárgyalásokon elfogadott olyan normatív keretek hatékony nemzeti, regionális és globális szintű alkalmazásának előmozdításában, mint az ENSZ kézi- és könnyűfegyverekkel kapcsolatos cselekvési programja, és a nemzetközi nyomkövetési egyezmény. Az Unió törekszik arra, hogy gyümölcsöző együttműködést folytasson az UNODA-val.

Az UNODA részét képező UNREC hosszú múltra visszatekintő tapasztalatokkal rendelkezik a Száhil öv államainak és civil társadalmainak abban való segítése terén, hogy végrehajtsák a kézi- és könnyűfegyverek ellenőrzésére vonatkozó nemzetközi és regionális eszközöket. Az UNREC ezt a tevékenységét az ENSZ-közyűléstől kapott megbízatásával összhangban végzi, mely szerint kérésre érdemi támogatást kell nyújtania az afrikai régió tagállamainak azon kezdeményezéseire és más törekvéseire, melyek célja a régióban a békére, a fegyverzetcsökkenésre és a leszerelésre irányuló intézkedések megvalósítása (40/151 G. sz. határozat, 1985. december 16.). Az UNREC már tárgyalt a potenciális kedvezményezett országokkal, hogy megállapodjon velük, és folyamatban vannak a fegyverellenőrzésre vonatkozó projektjei a célországok közül háromban. Ennélfogva kimagaslóan alkalmas e határozat végrehajtására.

10. Az Unió láthatósága

Az UNREC megfelelő intézkedéseket tesz annak a ténynek népszerűsítésére, hogy a cselekvést az Európai Unió finanszírozta. Az ilyen intézkedéseket a Bizottság által létrehozott és közzétett, az Európai Unió külügyi tevékenységeinek kommunikációs és láthatósági kézikönyvében foglaltaknak, valamint a Bizottság és az ENSZ által közösen megállapított minden más iránymutatásnak megfelelően kell megtenni.

*Indikatív időkeret***Teljes időtartam: 36 hónap**

Tevékenység	Javasolt időkeret
4.1. Konferencia a Wilton Parkban a Száhil övben megvalósuló fizikai biztonságról és készletkezelésről	2015. január–március (konferencia 2015. februárban)
4.2. A fizikai biztonsággal és a készletkezeléssel kapcsolatos jogszabályok, igazgatási eljárások és konzultációk felülvizsgálata	2015. január–december
4.2.1. Nemzeti konzultációk a fizikai biztonsággal és a készletkezeléssel kapcsolatos, valamint a kísérleti helyszínek kijelölésével kapcsolatos eljárásokról	2015. január–szeptember
4.2.2. A fizikai biztonsággal és a készletkezeléssel kapcsolatos eljárásokkal kapcsolatban folytatott regionális konzultációk	2015. október–december
4.3. Fizikai biztonság és készletkezelés	2015. július–2017. június
4.3.1. A fizikai biztonság és készletkezelés értékelése a nemzeti hagyományos fegyver-raktárak vonatkozásában és a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszer szállítása tekintetében (az értékelés két országban kezdődik)	2015. július–2017. június
4.3.2. A mintalétesítmények helyreállítása és a kézi- és könnyűfegyverek jelölése	2015. július–2017. június
4.3.3. A lőszerfelesleg és a kézi- és könnyűfegyver-felesleg megsemmisítése	2015. július–2017. június
4.3.4. Új technológiák kísérleti alkalmazása	2017. január–június
4.4. Nemzeti normák meghatározása összhangban az IATG és az ISACS előírásaival	2017. január–december
4.5. Értékelés és további lépések	2017. július–december
4.5.1. Regionális értékelés	2017. július–december
4.5.2. Zárójelentés	2017. október–december